

УДК 658.14:339.9

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2026-1.5>

Литвин І.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної економіки
Національного університету харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1748-5537>

ІНТЕГРОВАНА КОМБІНАТОРНА МОДЕЛЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті досліджено теоретико-методологічні та прикладні засади фінансового забезпечення розвитку підприємств у контексті трансформації сучасної міжнародної економіки. Обґрунтовано доцільність використання комбінаторного підходу як інтегрованої моделі управління фінансовими ресурсами, що поєднує інституціональний, ресурсний, стратегічний, маркетинговий, адаптивний та ситуаційний підходи. Встановлено, що застосування ізольованих підходів до фінансового управління обмежує можливості підприємств у забезпеченні стабільного розвитку, особливо в умовах зростаючої нестабільності глобального середовища, підвищення вартості фінансових ресурсів і посилення конкуренції за інвестиційний капітал. Проаналізовано ключові обмеження доступу до фінансування, серед яких дефіцит власних фінансових ресурсів, низька кредитоспроможність, високий рівень ризиків, обмежений розвиток альтернативних фінансових інструментів та недостатня інтеграція у міжнародні фінансові ринки. Доведено, що в умовах глобалізації фінансове забезпечення підприємств має розглядатися як багаторівнева система, яка формується під впливом внутрішніх факторів, національного фінансового середовища та міжнародних економічних процесів. Обґрунтовано роль диверсифікації джерел фінансування, зокрема поєднання власних коштів, банківського кредитування, лізингових інструментів, інвестиційних ресурсів та механізмів державно-приватного партнерства. Встановлено, що використання міжнародних фінансових інструментів та інтеграція у глобальні ланцюги створення вартості сприяють підвищенню фінансової стійкості підприємств, зниженню ризиків і розширенню можливостей їх розвитку. Запропоновано концептуальну модель комбінаторного підходу до фінансового забезпечення розвитку підприємств, яка базується на синергії різних управлінських підходів і враховує вплив глобального економічного середовища.

Ключові слова: фінансове забезпечення, розвиток підприємства, комбінаторний підхід, міжнародна економіка, глобальні ланцюги вартості, інвестиції, лізинг, банківське кредитування.

AN INTEGRATED COMBINATORIAL MODEL OF FINANCIAL SUPPORT FOR ENTERPRISE DEVELOPMENT IN THE GLOBAL ECONOMY

Lytvyn Inna

National University of Food Technologies

The article explores theoretical and applied foundations of financial support for enterprise development in the context of transformations in the global economy. The combinatorial approach is substantiated as an integrated financial management model that combines institutional, resource-based, strategic, marketing, adaptive, and situational perspectives. It is argued that the use of isolated approaches to financial management significantly limits the ability of enterprises to ensure sustainable development, especially under conditions of increasing global uncertainty, rising cost of capital, and intensified competition for investment resources. The study identifies key constraints in access to financial resources, including limited internal funds, low creditworthiness, high risk levels, underdeveloped alternative financial instruments, and weak integration into global financial markets. It is demonstrated that in the context of globalization, financial support should be considered as a multi-level system shaped by internal capabilities, national financial systems, and international economic dynamics. The role of diversification of financing sources is emphasized, including the combination of internal funds, bank

© Литвин І.В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

lending, leasing mechanisms, investment capital, and public-private partnerships. The study shows that the use of international financial instruments and participation in global value chains contribute to improving financial resilience, reducing risks, and expanding development opportunities. A conceptual model of the combinatorial approach is proposed, based on the integration of multiple management perspectives and accounting for the influence of the global economic environment.

Keywords: *financial support, enterprise development, combinatorial approach, international economics, global value chains, investment, leasing, bank lending.*

Постановка проблеми. Сучасна міжнародна економіка характеризується високим рівнем динамічності, посиленням глобальної конкуренції, структурними трансформаціями фінансових ринків та зростанням взаємозалежності національних економік. Процеси глобалізації супроводжуються активним рухом капіталів, розвитком транснаціональних фінансових інститутів, цифровізацією фінансових операцій та формуванням глобальних ланцюгів створення вартості. У таких умовах підприємства функціонують у середовищі підвищеної невизначеності, що обумовлює необхідність адаптації до нових економічних викликів і трансформації підходів до управління фінансовими ресурсами.

Забезпечення розвитку підприємств у сучасних умовах вже не може обмежуватися лише підтриманням поточної платоспроможності чи фінансової стійкості. Воно передбачає формування комплексної системи фінансового забезпечення, здатної підтримувати інвестиційну активність, інноваційний розвиток, розширення ринків збуту та інтеграцію у міжнародний економічний простір. При цьому фінансове забезпечення розвитку набуває стратегічного характеру, оскільки визначає не лише можливості реалізації окремих проєктів, але й довгострокову конкурентоспроможність підприємств.

Водночас сучасні підприємства стикаються з низкою суттєвих обмежень у сфері фінансування. До них належать дефіцит власних фінансових ресурсів, зростання вартості позикового капіталу, обмежений доступ до банківського кредитування, недостатній розвиток альтернативних фінансових інструментів, а також підвищений рівень фінансових ризиків. Додатковим ускладнюючим фактором виступає нестабільність макроекономічного середовища, яка проявляється у коливаннях валютних курсів, зміні процентних ставок, інфляційних процесах та геополітичній невизначеності.

У контексті міжнародної економіки зазначені проблеми посилюються необхідністю врахування зовнішніх факторів, таких як зміни у глобальних інвестиційних потоках, трансформація фінансової архітектури, посилення регуляторних вимог та зростання ролі міжнародних фінансових інститутів. Підприємства, які прагнуть інтегруватися у глобальні ланцюги створення вартості, повинні відповідати більш жорстким вимогам щодо фінансової прозорості, ефективності управління та здатності до залучення інвестицій.

За таких умов традиційні підходи до управління фінансовим забезпеченням, що базуються на ізолюваному використанні окремих методологічних концепцій, виявляються недостатньо ефективними. Вони не забезпечують комплексного врахування взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів, не дозволяють адекватно реагувати на швидкі зміни середовища та не формують достатнього рівня гнучкості фінансової системи підприємства.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває комбінаторний підхід до фінансового забезпечення розвитку підприємств, який передбачає інтеграцію різних методологічних підходів – інституціонального, ресурсного, стратегічного, маркетингового, адаптивного та інших – у єдину систему управління. Такий підхід дозволяє поєднати переваги різних управлінських концепцій, забезпечити диверсифікацію джерел фінансування, підвищити стійкість підприємств до зовнішніх шоків та створити умови для їх ефективного функціонування в глобальній економіці.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування теоретичних засад та розроблення концептуальної моделі комбінаторного підходу до фінансового забезпечення розвитку підприємств з урахуванням впливу глобальних економічних процесів. Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань: аналіз теоретичних підходів до фінансового забезпечення розвитку підприємств; визначення ключових обмежень у сфері фінансування; дослідження ролі міжнародних фінансових інструментів; а також формування інтегрованої моделі фінансового забезпечення розвитку підприємств у глобальній економіці.

Методологічною основою дослідження є міждисциплінарний підхід, що поєднує положення теорії міжнародної економіки, фінансового менеджменту та інституціональної економіки. Такий підхід обумовлений складністю процесів фінансового забезпечення розвитку підприємств, які формуються під впливом як внутрішніх факторів, так і глобального економічного середовища.

У дослідженні використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів. Зокрема, системний аналіз застосовано для розгляду фінансового забезпечення як цілісної багаторівневої системи, що включає взаємопов'язані елементи: внутрішні фінансові ресурси, інституційне серед-

овище, фінансові ринки та міжнародні економічні фактори. Структурно-функціональний підхід дозволив визначити роль окремих складових комбінаторної моделі та їх взаємодію у процесі формування фінансового забезпечення розвитку підприємств.

Метод порівняльного аналізу використано для зіставлення традиційних підходів до управління фінансовими ресурсами та обґрунтування переваг комбінаторного підходу в умовах глобальної економіки. Логіко-аналітичний метод застосовано для узагальнення теоретичних положень і формування концептуальної моделі фінансового забезпечення розвитку підприємств.

Крім того, використано метод концептуального моделювання, який дозволив формалізувати взаємозв'язки між ключовими факторами фінансового забезпечення. У рамках цього підходу фінансове забезпечення розвитку підприємств представлено як функцію взаємодії внутрішніх ресурсів, національного фінансового середовища, міжнародних фінансових інструментів та глобального економічного контексту.

Запропонована методологія дозволяє комплексно дослідити процес фінансового забезпечення розвитку підприємств та врахувати вплив як внутрішніх, так і зовнішніх факторів у динамічному глобальному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління фінансовим забезпеченням розвитку будь-яких підприємств, прийнято розуміти як сукупність форм і методів, принципів та умов фінансування підприємства. Фінансове забезпечення розвитку підприємств є складною багатовимірною категорією, яка відображає процес формування, розподілу та ефективного використання фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних цілей. У сучасній економічній науці воно розглядається не лише як функція фінансового менеджменту, але як ключовий елемент забезпечення стійкості, конкурентоспроможності та інноваційного розвитку підприємств [8, 9].

У класичному розумінні фінансове забезпечення ґрунтується на використанні внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування, до яких належать власний капітал, банківські кредити, інвестиційні ресурси, а також інші фінансові інструменти. Проте в умовах сучасної економіки ця система суттєво ускладнюється, оскільки фінансові потоки стають більш мобільними, а доступ до ресурсів залежить від широкого спектра факторів, включаючи інституційні, ринкові та глобальні.

У науковій літературі виділяють кілька підходів до розуміння фінансового забезпечення розвитку підприємств. Ресурсний підхід акцентує увагу на ефективності використання наявних ресурсів і формуванні внутрішнього фінансового потенціалу. Інституціональний підхід розглядає фінансове

забезпечення кризь призму нормативно-правового середовища, яке визначає правила функціонування фінансових ринків і взаємодію економічних суб'єктів. Системний підхід дозволяє розглядати підприємство як цілісну структуру, де фінансові рішення впливають на всі інші функціональні підсистеми.

Водночас кожен із зазначених підходів має обмежений характер, оскільки не враховує повною мірою багатовимірність сучасного економічного середовища. Зокрема, ресурсний підхід не враховує зовнішніх обмежень, інституціональний – недостатньо враховує внутрішні можливості підприємства, а системний – не завжди забезпечує необхідну гнучкість у прийнятті управлінських рішень.

У зв'язку з цим фінансове забезпечення розвитку підприємств доцільно розглядати як інтегровану систему, що формується під впливом трьох ключових груп факторів: внутрішніх ресурсів підприємства, національного фінансового середовища та глобальних економічних процесів [1]. Такий підхід дозволяє перейти від вузького трактування фінансового забезпечення до його розуміння як динамічної системи, що адаптується до змін зовнішнього середовища та забезпечує довгостроковий розвиток підприємств. Якщо виходити з положень класичної теорії управління, то кожному підходу – ресурсному, адаптивному, ситуаційному, системному, інституціональному, ієрархічному, ресурсно-ринковому, маркетинговому, портфельному – мають відповідати свої методи та форми фінансування діяльності підприємства, у тому числі проектів, спрямованих на його розвиток.

Ми вважаємо, що використання кожного окремого підходу в процесі управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємств зробить таке управління обмеженим з ряду причин, оскільки в реальному управлінні прийнято використовувати переваги різних підходів при вирішенні тих чи інших завдань. У такому складному процесі управління фінансовим забезпеченням, як його формування, розподіл, контроль, відновлення та ін. доцільно застосовувати комбінаторний підхід, який, як уже було зазначено вище, включає в себе переваги усіх класичних підходів до управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємств. Методологічне обґрунтування складу комбінаторного підходу управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємств, наведено нами в табл. 1, містить аналіз підприємницького ефекту від застосування того чи іншого підходу, а також теоретичну відсилку до тієї методологічної платформи класичного управління, на підставі якої такий підхід був розроблений і розвинутий.

Питання, сформульовані в рамках того чи іншого методологічного підходу в управлінні роз-

витком, згруповані за таким принципом: спочатку відстеження та обґрунтування необхідності змін діяльності а потім оцінка можливостей підприємства ці зміни проводити.

Таким чином, виокремлення переваг кожного з представлених класичних підходів до управління може служити теоретичним підґрунтям для побудови комбінаторного підходу в управлінні фінансовим забезпеченням розвитку підприємств, що в поєднанні з практикою залучення та використання фінансового забезпечення в результаті дозволить

отримати дієвий інструмент фінансового управління та ефективної реалізації проєктів розвитку.

В умовах глобалізації фінансове забезпечення розвитку підприємств зазнає суттєвих трансформацій, пов'язаних із розширенням доступу до міжнародних фінансових ресурсів, посиленням конкуренції за інвестиції та зростанням ролі транснаціональних фінансових інститутів. Сучасні підприємства функціонують у межах відкритої економіки, де фінансові потоки мають глобальний характер, а доступ до ресурсів визна-

Таблиця 1

Методологічне обґрунтування складу комбінаторного підходу управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємств

Питання, які покриває методологічний підхід в управлінні розвитком	Назва методологічного підходу	Переваги підприємства від використання методологічного підходу в процесі управління розвитком
1	2	3
Моніторинг змін правового регулювання в банківському кредитуванні, особливостей цих змін для підприємства з точки зору нормативно-законодавчої бази	Інституціональний підхід	Досягнення узгодження та гармонізації інтересів всіх учасників в правовому полі, розвитку партнерських відносин між державою та бізнесом
Формування портфелю проєктів розвитку в процесі модернізації виробничої сфери підприємства та розробки стратегії розвитку підприємства в довгостроковій перспективі	Портфельний підхід	Формування портфелю інвестиційних проєктів в сфері модернізації виробництва та розробки стратегії розвитку стане перевагою при розподілі коштів та ризиків
Дослідження потреб, очікувань споживачів, їх образу, особливостей ринку збуту при впровадженні проєктів розвитку	Маркетинговий підхід	Отримання необхідних даних про потреби споживачів, особливості позиціонування товару на ринку, результати порівняльних оцінок з конкурентами, визначення особливостей просування товару на ринку в умовах впровадження проєктів розвитку, підвищення стійкості підприємства на ринку, розширення його частки
Забезпечення взаємозв'язків між тактичними, оперативними та глобальними стратегічними завданнями розвитку підприємства та досягнення поставлених цілей в умовах змінного економічного середовища	Стратегічний підхід	Отримання можливості проводити повноцінний моніторинг виконання тактичних планів розвитку в довгостроковій перспективі реалізації проєктів розвитку, встановлювати відхилення від планів та коригувати їх в реальному часі як на тактичному так і на стратегічному рівні
Представлення підприємства та його складових як єдиної системи з урахуванням їх властивостей та особливостей при розробці стратегії розвитку в умовах фінансових обмежень	Системний підхід	Отримання керівництвом підприємства повної картини взаємодіючих між собою складових елементів управління розвитком промислового підприємства з урахуванням внутрішніх та зовнішніх зв'язків в умовах фінансових обмежень
Визначення гнучкості підприємства в процесі управління розвитком до змін, що виникають в його оточенні та можливостей реалізації таких змін	Адаптивний підхід	Визначення можливостей підприємства до трансформації відповідно до нових умов, що склалися в зовнішньому середовищі внаслідок реалізації змін. Отримання результатів щодо можливостей адаптації до нових умов функціонування всіх складових елементів підприємства чи окремих та повноти їх адаптації відповідно до масштабів змін
Оцінка наявних та потенційних ресурсів підприємства при визначенні його конкурентоспроможності в зовнішньому середовищі	Ресурсний підхід	Визначення слабких та сильних сторін підприємства в зовнішньому середовищі з точки зору задіяності ресурсної бази, підвищення раціональності використання ресурсів в умовах обмеженого фінансового забезпечення

Продовження Таблиці 1

1	2	3
Оцінка ступеня автоматизації виробництва; ресурсних можливостей щодо впровадження нових технологій; ступеня інформатизації бізнес-процесів, в т.ч. представлення підприємства в інформаційному просторі та на ринку	Ресурсно-ринковий підхід	Отримання оціночних результатів по спроможності реалізації визначених заходів в рамках стратегії управління розвитком промислового підприємства згідно до фінансових обмежень впровадження проектів розвитку підприємства при наявності внутрішніх ресурсів та ринкових умов
Оцінка можливостей підприємства продовжувати реалізацію заходів розвитку з урахуванням можливостей настання тих чи інших ситуацій во внутрішньому та зовнішньому середовищі	Ситуаційний підхід	Отримання карти можливих сприятливих та несприятливих для розвитку ситуацій та здатності підприємства на їх реагування в умовах фінансових обмежень на реалізацію проектів розвитку. Оцінка здатності підприємства до швидкого реагування на зміни, що відбуваються во внутрішньому та зовнішньому середовищі, побудова плану дій з реагування на зміну стану та створення певних ситуацій для підприємства, що функціонує в аграрному секторі
Удосконалення організаційної структури управління при впровадженні організаційного забезпечення управління розвитком підприємства в умовах фінансового обмеження на реалізацію проектів розвитку, структурування керівників та виконавців заходів з реалізації стратегії розвитку	Ієрархічний підхід	Отримання чіткої картини розподілу обов'язків та відповідальності між персоналом, визначення додаткових функцій керівників та виконавців в процесі управління розвитком

Джерело: складено автором на основі [2–7]

чається не лише внутрішніми факторами, але й позицією підприємства у міжнародній економічній системі [11].

Однією з ключових тенденцій є інтеграція підприємств у глобальні ланцюги створення вартості, що забезпечує доступ до нових ринків, технологій та інвестиційних ресурсів. Водночас така інтеграція висуває підвищені вимоги до фінансової стійкості, прозорості діяльності та ефективності управління фінансами.

У міжнародному контексті суттєво зростає роль диверсифікації джерел фінансування. Підприємства дедалі частіше поєднують традиційні інструменти, такі як банківське кредитування, з альтернативними формами фінансування, включаючи лізинг, інвестиції, грантові програми та державно-приватне партнерство. Це дозволяє зменшити залежність від окремих джерел фінансування та підвищити стійкість до зовнішніх шоків.

Разом з тим глобальне економічне середовище характеризується високим рівнем нестабільності, що проявляється у волатильності фінансових ринків, зміні інвестиційних потоків, валютних коливаннях та посиленні регуляторних вимог. Це обумовлює необхідність використання більш гнучких підходів до фінансового управління, здатних забезпечити адаптацію підприємств до змін.

У цьому контексті комбінаторний підхід набуває особливого значення, оскільки дозволяє

інтегрувати різні джерела та інструменти фінансування, враховувати вплив міжнародного середовища та забезпечувати ефективне управління фінансовими ресурсами в умовах глобальної економіки.

Комбінаторний підхід до фінансового забезпечення розвитку підприємств являє собою інтеграційну модель управління, яка передбачає поєднання різних методологічних підходів у межах єдиної системи. Його сутність полягає у формуванні комплексної фінансової архітектури, здатної враховувати багатовимірність економічних процесів та забезпечувати адаптацію підприємств до змін зовнішнього середовища.

На відміну від традиційних підходів, що базуються на домінуванні окремих концепцій, комбінаторний підхід передбачає синергію різних управлінських парадигм. Такий підхід узгоджується з сучасними тенденціями розвитку фінансового менеджменту, які передбачають інтеграцію різних методів і теорій для підвищення ефективності управління фінансовими процесами. Зокрема, сучасні дослідження доводять, що поєднання традиційних і новітніх підходів дозволяє формувати більш адаптивні фінансові системи, здатні реагувати на складні економічні виклики.

Інституціональний компонент комбінаторного підходу забезпечує врахування нормативно-правового середовища, яке визначає умови функціонування фінансових ринків та доступ до

фінансових ресурсів. Ресурсний підхід дозволяє оцінити внутрішній потенціал підприємства та ефективність використання його фінансових ресурсів. Водночас стратегічний підхід орієнтує фінансове забезпечення на довгострокові цілі розвитку, а маркетинговий – на потреби ринку та конкурентне середовище. Важливу роль відіграють також адаптивний і ситуаційний підходи, які забезпечують гнучкість управління в умовах невизначеності.

У сучасних дослідженнях фінансового менеджменту підкреслюється, що ефективне управління фінансовими ресурсами повинно бути інтегрованим з іншими функціональними підсистемами підприємства, зокрема виробництвом, збутом та інноваційною діяльністю. Саме така інтеграція є ключовою ознакою комбінаторного підходу, який забезпечує узгодженість фінансових рішень із загальною стратегією розвитку підприємства.

Ключовою перевагою комбінаторного підходу є його здатність формувати гнучкі фінансові моделі, що дозволяють ефективно розподіляти ресурси, мінімізувати ризики та підвищувати фінансову стійкість підприємств. Це відповідає сучасним науковим підходам, які розглядають фінансове управління як систему, що має враховувати не лише внутрішні фактори, але й взаємодію з зовнішнім середовищем та глобальними фінансовими потоками.

З методологічної точки зору комбінаторний підхід може бути формалізований у вигляді функціональної залежності [10]:

$$FS = f(Ri, Nd, If, Ge) \quad (1)$$

де FS – фінансове забезпечення розвитку підприємства; Ri – внутрішні ресурси; Nd – національне фінансове середовище; If – міжнародні фінансові інструменти; Ge – глобальне економічне середовище.

Таким чином, комбінаторний підхід дозволяє перейти від фрагментарного управління фінансовими ресурсами до формування цілісної системи фінансового забезпечення розвитку підприємств, що базується на інтеграції різних управлінських підходів і враховує вплив глобального економічного середовища.

Висновки. У результаті проведеного дослідження теоретичних та прикладних аспектів фінансового забезпечення розвитку підприємств в умовах міжнародної економіки сформовано цілісне бачення комбінаторного підходу як інтегрованої моделі управління фінансовими ресурсами.

По-перше, встановлено, що фінансове забезпечення розвитку підприємств у сучасних умовах не може розглядатися як сукупність окремих джерел фінансування або ізольованих управлінських рішень. Воно є складною багаторівневою

системою, яка формується під впливом взаємодії внутрішніх ресурсів підприємства, національного фінансового середовища та глобальних економічних процесів. Такий підхід дозволяє розширити традиційне трактування фінансового забезпечення та розглядати його як динамічну систему, що адаптується до змін зовнішнього середовища.

По-друге, доведено, що використання окремих методологічних підходів до управління фінансовим забезпеченням (ресурсного, інституціонального, маркетингового, стратегічного тощо) не забезпечує належного рівня ефективності в умовах глобальної економіки. Обмеженість таких підходів проявляється у їх фрагментарності та неспроможності враховувати комплексний характер сучасних фінансових процесів. У зв'язку з цим обґрунтовано доцільність застосування комбінаторного підходу, який базується на інтеграції різних управлінських концепцій та дозволяє забезпечити системність і узгодженість фінансових рішень.

По-третє, встановлено, що ключовими обмеженнями фінансового забезпечення розвитку підприємств є дефіцит власних фінансових ресурсів, обмежений доступ до зовнішнього фінансування, високий рівень ризиків, недостатній розвиток фінансової інфраструктури та низький рівень інтеграції у міжнародні фінансові ринки. Визначено, що ці обмеження посилюються в умовах глобальної економічної нестабільності, що характеризується волатильністю фінансових ринків, зміною інвестиційних потоків та посиленням регуляторних вимог.

По-четверте, обґрунтовано, що ефективне фінансове забезпечення розвитку підприємств в умовах міжнародної економіки можливе лише за умови диверсифікації джерел фінансування. Поєднання власних коштів, банківського кредитування, лізингових інструментів, інвестиційних ресурсів та механізмів державно-приватного партнерства дозволяє зменшити залежність від окремих фінансових каналів та підвищити стійкість підприємств до зовнішніх шоків.

По-п'яте, доведено, що інтеграція підприємств у глобальні ланцюги створення вартості виступає важливим фактором підвищення ефективності фінансового забезпечення розвитку. Така інтеграція сприяє доступу до інвестиційних ресурсів, технологій та нових ринків, водночас висуваючи підвищені вимоги до фінансової прозорості, ефективності управління та здатності підприємств до адаптації.

По-шосте, запропоновано концептуальну модель комбінаторного підходу до фінансового забезпечення розвитку підприємств, яка базується на взаємодії внутрішніх ресурсів, національного фінансового середовища, міжнародних фінансо-

вих інструментів та глобального економічного контексту. Використання такої моделі дозволяє забезпечити комплексність фінансового управління, підвищити ефективність використання ресурсів та мінімізувати ризики.

Наукова значущість отриманих результатів полягає у розвитку теоретичних засад фінансового менеджменту через інтеграцію різних методологічних підходів у єдину систему управління. Практичне значення дослідження полягає у мож-

ливості використання запропонованої моделі для формування ефективної системи фінансового забезпечення розвитку підприємств в умовах глобальної економіки.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з необхідністю емпіричної перевірки запропонованої моделі, розроблення кількісних інструментів оцінки ефективності комбінаторного підходу та адаптації моделі до специфіки окремих галузей економіки.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування конкурентної стратегії підприємств у сучасних умовах. Науковий вісник. 2024. № 5. С. 82–94.
2. Бірюков О. В. Удосконалення фінансового менеджменту в умовах інноваційного розвитку підприємств. Економічний простір. 2021. № 172. С. 54–60.
3. Бураченко А. І. Фінансове забезпечення діяльності підприємств в умовах макроекономічної нестабільності. Економіка та держава. 2025. № 2. С. 45–51.
4. Григоренко О.С. Еволюція системи управління підприємством в умовах глобальних змін. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2016. Вип.10. С. 912–916.
5. Даценко А. В. Концепція стійкого фінансового забезпечення підприємства як умова сталого розвитку економіки. Економіка та суспільство. 2024. № 58.
6. Заїчко І. В. Фінансовий менеджмент у системі забезпечення діяльності підприємств. Економіка та суспільство. 2023. № 52.
7. Коваль Т. О., Іванова М. І. Фінансове забезпечення розвитку підприємств у сучасних умовах. Економіка і фінанси підприємств. 2023. № 4. С. 66–72.
8. Микитюк О. П., Бондаренко С. М. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в умовах війни та повоєнного відновлення. Academy Review. 2024. № 1. С. 73–82.
9. Нікітченко Є. О. Фінансове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності малих і середніх підприємств. Бізнес Інформ. 2024. № 10. С. 129–137.
10. Птащенко Л. О. Фінансовий менеджмент як система управління підприємством. Науковий вісник ХНУ. 2022. № 3. С. 101–108.
11. Ярошевська О. В., Красноступ В. М. Теорія фінансового аналізу стану підприємств України. Вісник економіки. 2024. № 1. С. 85–94.

References:

1. Arefieva, O. V., & Piletska, S. T. (2024). Formation of competitive strategy of enterprises in modern conditions. *Naukovyi visnyk*, (5), 82–94.
2. Biriukov, O. V. (2021). Improvement of financial management under conditions of innovative development of enterprises. *Ekonomichnyi prostir*, (172), 54–60.
3. Buriachenko, A. I. (2025). Financial support of enterprise activity under conditions of macroeconomic instability. *Ekonomika ta derzhava*, (2), 45–51.
4. Hryhorenko, O. S. (2016). Evolution of enterprise management systems under global changes. *Mykolaiv National University Bulletin*, (10), 912–916.
5. Datsenko, A. V. (2024). Concept of sustainable financial support of enterprises as a condition of economic development. *Ekonomika ta suspilstvo*, (58), 112–118.
6. Zaichko, I. V. (2023). Financial management in the system of enterprise activity support. *Ekonomika ta suspilstvo*, (52), 77–83.
7. Koval, T. O., & Ivanova, M. I. (2023). Financial support for enterprise development in modern conditions. *Ekonomika i finansy pidpriemstv*, (4), 66–72.
8. Mykytiuk, O. P., & Bondarenko, S. M. (2024). Financial security of business entities under wartime and post-war recovery. *Academy Review*, (1), 73–82.
9. Nikitchenko, Ye. O. (2024). Financial support of foreign economic activity of small and medium enterprises. *Biznes Inform*, (10), 129–137.
10. Ptashchenko, L. O. (2022). Financial management as a system of enterprise management. *Naukovyi visnyk KhNU*, (3), 101–108.
11. Yaroshevska, O. V., & Krasnostup, V. M. (2024). Theory of financial analysis of enterprise condition in Ukraine. *Visnyk ekonomiky*, (1), 85–94.

Дата надходження статті: 23.01.2026

Дата прийняття статті: 10.02.2026

Дата публікації статті: 27.02.2026